द्वारं चाक्षुषसारूप्यं घृताक्ते तैजसेऽस्ति तत्" ॥

आदित्ये यच्चक्षुर्गम्यं तेजस्वित्वं तद्यूपेऽप्यस्ति, घृताक्तस्य यूपस्य तेजस्वित्वावसायात्। तत आदित्यशब्देन यूपः स्तूयते। एवं यजमानो यूप इत्यत्र चक्षुर्गम्यस्योर्द्ध्वत्वस्य समानत्वाद्यजमानः स्तूयते। द्वितीयाध्यायस्य द्वितीयपादे चिन्तितम्।

"दध्ना होमेऽन्यकर्म्मत्वगुणो वान्यत्तु पूर्व्ववत्।
विगुणत्वादग्निहोत्रे युक्तो दध्यादिको गुणः" ॥

दध्ना जुहोतीति श्रूयते। तत्राग्निहोत्रं जुहोतीत्येतस्मात् प्रकृतात् कर्म्मणोन्यद्दधिहोमरूपं कर्म्मेति पूर्व्वन्यायेनावगम्यते। यथा पूर्व्वत्र वाजिनद्रव्येण कर्म्म भिद्यते। तथा दधिद्रव्येणेति चेत्। वैषम्यात्। यथा वैश्वदेवयाग आमिक्षागुणावरुद्धः। तथाऽग्निहोत्रं न गुणान्तरावरुद्धम्। प्रत्युत निर्गुणत्वाद्गुणमाकाङ्क्षति। तस्मादयं गुणविधिः। एवं पयसा जुहोतीत्यादिषु द्रष्टव्यम्। पयोदध्यादीनां सर्व्वेषामुत्पन्नशिष्टतया समबलत्वात्। एकेनैव द्रव्येणाग्निहोत्रे निष्पन्ने* व्रीहियववद्विकल्पः। तत्रैवान्यच्चिन्तितम्।

"यद्दध्नेन्द्रियकार्य्यस्य जुहुयादिति तत्पृथक्।
गुणो वाभिद्यते कर्म्म धात्वर्थस्य फलित्वतः ॥
मत्वर्थगौरवादिभ्यो नान्यत्कर्म्मफलाय तु।
गुणो विधेयो धात्वर्थो विहितत्वादनूद्यते" ॥

दध्नेन्द्रियकामस्य जुहुयादिति श्रूयते। तदिदं प्रकृताद-

---

* अग्निहोत्रनिष्पत्तेरिति E पुस्तकपाठः।